

60 ÉVES A FÁKLYA

Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár jubileumi estje 2009. december 5-én

60 esztendő igen hosszú idő, nemcsak az ember, egy intézmény életében is. Hat évtizedre érdemes visszatekinteni, felidézni honnan indultunk, hol tartunk, s hogyan tovább?. A 60 év értékelése egy olyan erőforrást jelenthet mindannyiunknak, az FMHK mai kollektívájának, amiből jogosan és büszkén meríthetünk a jövőben is.

Rövid visszatekintés a teljesség igénye nélkül:

1945 után komolyan foglalkoztak a letenyei emberek az elhagyott grófi kastély épületének hasznosításával. Letenyén akkor is nagy gondot fordítottak a lakosság iskolán kívüli művelődésére, így szinte tálcán kínálta magát a lehetőség, a grófi kastélyt a kultúra fellegvárává tenni.

1949-ben már kulturális célokat szolgált a kastély, innen ered a jubileumunk datálása, az intézmény megszületése. Az emeleti helyiségek egybenyitásával előadások tartására is alkalmas tereket alakítottak ki, s igazából 1950. október 15-én avatták fel a már színpaddal ellátott művelődési otthont. A mozi is ide költözött át. 1951. december 31-én további bővítésekkel Járási Művelődési Házzá minősítették. Első igazgatója Szekeres Ferenc volt.

1950-ben elindult a Könyvtár szervezése is, s a kialakított népkönyvtár is a kastélyban kapott helyet. Alapját a volt Iparos Olvasókör és Polgári Kaszinó megmaradt könyvállománya, közel 700 kötet képezte.

A Járási Könyvtár felavatására 1952. december 18-án került sor 5000 kötetes állománnyal. A kezdeti évek neves könyvtárosai voltak: Baranyi Károly, Kiss Tivadar, Balázs Béla. Időközben szabadpolcos kölcsönzést vezettek be, olvasótermet hoztak létre, és 1967-ben Zieger Lajos igazgatósága alatt kialakult a gyermekkönyvtári részleg.

Az intézmény 1970-ig járási könyvtárként működött. A közel 12 ezres állomány mellett 100 féle folyóirat, napi- ill. hetilap állt a kb. 800 beiratkozott olvasó rendelkezésére. A járási funkció megszűnése a működési feltételek gyengülését vonta maga után.

Visszatérve a művelődési házra: 1957-től 1991-ig Tóth Oszkár irányította az intézményt. Itt kezdte pályáját 1958-ban Horváth József „Keszeg” is.

Az Állami Faluszínház – később Déryné Színház – az ország utazó színháza 1953-tól kezdve negyedévenként, majd havonta tartott színházi előadásokat.

1957-ben az Ifjúsági Klub önálló helyiséget kapott az intézményben.

1959-ben alakult a felnőtt vegyes-kórus, szintén ezidőtájt kezdte meg működését a színjátszó csoport, fotósakkör, rádiós szakkör. Vasárnap délelőttönként bevezették a matiné vetítést.

1960-62 között a művelődési ház 2,5 millió forintos költségvetéssel korszerűsítésre került. (Sajnos a mai napig ez volt az utolsó nagy felújítás).

1960-ban útjára indult a Mura Menti Napok, Mura Menti Kulturális és Sporttalálkozó néven.

TUDÓSÍTÁSOK

1964-ben Sajtókör alakult, 1966-ban Könyvbarátok Klubja; ugyanis a felnőttektől különvált a Fáklya Ifjúsági Klub, melynek minden tagja könyvtári tag is lett.

A hatvanas évek második felétől (1969) működött a zenetanfolyam, amely megalapozta a későbbi Zeneiskola létrejöttét. 1978-tól iskolarendszerű képzés folyt itt a művelődési házban, amely aztán 1983-tól önállósodott új épületben.

1972-ben alakult a Menyecske Kórus, később Pávakör. Sikeresen működött a hímző szakkör, vezetője Keszei Sándorné, Irmus néni 1975-ben az Állami-díj III. fokozatát kapta.

A Letenyén folyó amatőr művészeti mozgalom tehát a hatvanas években fokozatosan megerősödött, ekkor élte egyik virágkorát, s a hetvenes évek közepén jutott a legjobb eredményekig. Egy időben két színjátszó csoport három-felvonásos darabjaival a helyi bemutatókon kívül rendszeresen tartott előadásokat a járás területén.

Buday Imre vezetésével a Fáklya Kórus rendszeres résztvevője volt a megyei dalos találkozónak.

1974-ben a Pávakör Sebők Imréné irányításával a „Röpülj Páva” országos vetélkedő révén, Debrecenben országos bemutatón vett részt, műsorát a Magyar Televízió kétszer is közvetítette.

Az irodalmi színpad Nagy Jenő vezetésével eljutott az országos bemutatókig, és 1976-ban országos minősítést kapott.

Mellettük más amatőr csoportok is tevékenykedtek: a citerazenekar, néptáncscsoport rendszeres fellépői voltak a különböző bemutatóknak.

A működő klubok közül a Rodekné Melcsóch Judit vezette Ifjúsági Klub 1968 és 1969-ben az országos minősítésű „Kiváló Ifjúsági Klub” címet kapta. Ezidőtájt kezdte meg működését a Kertbarát Kör.

Letenye 1970-ben elveszítette járási székhely rangját, 1978-ban megszűnt a gimnázium, ami nagy érvágás volt a település, és a letenyei kultúra életében. Megszűnt egy komoly kohéziós erő, amely összetartotta a fiatalokat, a helyi kulturális folyamatokat, amelyre korábban építeni lehetett, egyre nehezebbé vált a csoportok szervezése.

1980-ban a könyvtárat és a művelődési házat a Nagyközségi Tanács 52/1980 sz. határozatával egy igazgatás alá vonta, Tóth Oszkár vezetésével. A Nagy Ervin (Makovecz Imre tanítványa) építész álmodta könyvtárpavilon kivitelezési munkálatai 1988-ban kezdődtek, és 1993. augusztus 20-án került sor az épület átadására. (A „kultúra temploma”, ahogy Fekete György államtitkár átadási beszédében mondta.) Méltó környezetben, optimális körülmények között vehették igénybe ettől kezdve az olvasók a könyvtár szolgáltatásait.

Az elmúlt 15 évben a könyvtár nemcsak megtartotta, növelte is kultúráközvetítő szerepét. A hagyományos könyvtári funkciókon túl sokszínű, változatos rendezvényekkel várja az érdeklődőket. (Író-olvasó találkozók, gyermek kézműves foglalkozások.) Napjainkban az 1500 beiratkozott olvasónak közel 39000 kötetes állomány, 50 féle folyóirat és négy számítógép áll rendelkezésére.

A nagy személyi fluktuáció után a 80-as évek közepén új generáció került a művelődési házba és a könyvtárba. Tulajdonképpen ennek a magja alkotja ma is a kollektívát.

1991-től Dömök József személyében új igazgató került az integrált intézmény élére. Ebben az évben integrálódott be a Fáklya Filmszínház, majd 1997-ben került

kialakításra a volt könyvtár helyén a muzeális kiállítóhely „Fejezetek Letenye történetéből címmel. Két éve a Teleház is az intézményben kapott helyet.

A várossá válás és a rendszerváltozás után az FMHK továbbra is Letenye egyik legfőbb szellemi központja és közösségfejlesztő színtere. Kulturális irányító és megvalósító tevékenységével alapvetően a város szolgálatában végezte munkáját, amely fokozatosan tágult és bővült térségi feladatokkal.

Mindig is maximálisan törekedtünk az intézményünkkel szemben támasztott követelményeknek és elvárásoknak megfelelni. Mindezt értékközpontú, minőségi kultúráközvetítéssel tettük, a mindennapokban is fő szempontként kezelve a négy alappillérből álló gondolatot: folyamatosság – értékmegőrzés – megújulás – értékátadás. Ebben állandóságot jelentenek és a folyamatosságot biztosítják a művészeti csoportok, alkotói körök, kisközösségek, visszatérő hagyományos nagyrendezvények. Ezekre alapozva, ezeket erősítve működtünk, s ezeken túl törekedtünk kulturális palettánk szélesítésére.

Az FMHK nyitott könyv az itt élők számára, ezért csak röviden címszavakban a jelenről. A Cselényi házaspár Letenyére költözésekor, 1991-ben alakult a Vox Varietas Kamarakórus és a Mákvirág Citerazenekar Eredményeik: 1996. Postojna – Pápalátogatás, 1997 és 2008. arany minősítés. 20 éve alakult a Derűs Évek Nyugdíjas Klub, és a tagjaiból szerveződött Nyugdíjas Éneklőcsoport, melynek vezetője máig is Molnár Ferencné. 1998-tól működik a Mura Menti Fúvósok. Mellettük még meg kell említeni a 90-es években működő Manöken Stúdiót (Cseke Tímea), a könnyűzenei együtteseket, mint a Hóka-Móka és a GX-ER Együttes, illetve a később alakuló moderntánc- és hastánc csoportokat, a mazsoretteket.

Hagyományörző művészeti tevékenységben kiemelkedő jelentőséggel bírnak a nyári alkotótáborok: 1986-tól kezdődően a Fafaragó Tábor, Népi Faszobrászok Alkotótelepe, 1992-től az Országos Népművészeti- és Kézműves Tábor (Stefán Vincéné vezetésével). Az ifjabb korosztály számára 2000-től szervezzük a Dráma Táborát és 2006-tól a Játsszótárs Táborát (Varga Ferencné vezetésével). A nyári tábor mellett egész évben várta a népművészet iránt érdeklődőket a hímző- és szövőkör, melynek szintén Stefán Vincéné volt a vezetője.

Helyi festőink: Szabó Katalin, Timár Zoltán, Végh Erika, Vertaricsné Horváth Katy egy évtizede alkotnak.

A városban alkotó költőknek – Szalay Román, Bokrosné Kamarás Klára, Rada Gyula, Rózsás Sándorné – is több alkalommal rendeztünk kötetbemutatókat, író-olvasó találkozókat a könyvtárban.

Mindezek mellett folyamatosan kínáltuk a hagyományos közművelődési formákat, mint a kiállítások, nyelvtanfolyamok ismeretterjesztő előadások (1987-1993. Mura Menti Népfőiskola). Bölcsője voltunk és jó kapcsolatot ápolunk a Letenyén működő civil szervezetekkel.

Nagyrendezvényeink: Letenyei Majális, a Letenyei Szüret, Séta Téri Zenés Esték, Letenyei Farsang, Augusztusi Randevű, és közel fél évszázada a Mura Menti Napok.

Az évek során gazdag kapcsolatokat építettünk ki a muravidéki magyarsággal, illetve a horvátországi Muraköz és Varasd megye kulturális szereplőivel.

Az összekuszálódott viszonyok között is útjelzőként kívánunk „világítani”: a „Fáklya” mutassa az utat, remélhetőleg még nagyon sokáig.

Dömök József